

deel 1

We zien de aula van een begraafplaats: een lege, witte ruimte met daarin een aantal stoelen. Een waterautomaat en een koffie-automaat. HIJ zit op een stoel langs de wand. In zijn hand een bekertje water. ZIJ komt binnen, verregend en wat chaotisch.

zij Je bent vroeg
Ik zag je auto staan en dacht: hij is vroeg

hij Het ging sneller dan ik dacht

zij Wat een kloteweer

hij Ja

zij Is het bij jullie ook zo'n kloteweer

hij Bij ons?

zij In Normandië bedoel ik

hij Oh ja, ja bedoel ik, ja
Ze kijken elkaar aan.

hij Je bent niks veranderd

zij Nou, dan moet je maar niet dichterbij komen
Hij pakt een brief uit zijn zak en houdt hem omhoog.

hij Ik heb hem eergisteren pas gekregen

zij Ik wist niet of hij op tijd zou zijn

hij Ik had je willen bellen om te zeggen dat ik zou komen
Maar eh...
Ben niet zo'n goede beller

zij Nee, nee, dat heb ik gemerkt

hij Maar ik ben er

zij Ja, je bent er
Ben je al lang hier?

hij Twintig minuten
Half uur, hooguit

zij Ben je al bij zijn graf geweest

hij Het ziet er mooi uit

zij Ik doe mijn best

hij Het is stil hier

zij Dat heb je op begraafplaatsen

hij Weinig mensen bedoel ik

zij Blijkbaar is er niemand dood gegaan deze week

hij Sorry?

zij Omdat het zo stil is

hij Oh zo ja
Nou ja, ze zullen hier wel geen mensen meer begraven toch?
Gezien de hele kwestie

zij Nee
Nee, dat zal wel niet nee

hij Zijn wij de enigen voor die bijeenkomst?

zij Ze wilden iedereen persoonlijk spreken

hij Oké
Wil je niet zitten?

zij Zo meteen
Ik heb nog bollen in de auto
Tulpenbollen
Die had ik eigenlijk willen planten

hij Nu?

zij Nou ja of straks
Als het droger is

hij *clichématig* Nou
Daar staan we dan

zij Ja, daar staan we dan

hij Ik weet niet goed wat ik moet zeggen

zij Ik ook niet

hij Je ziet er goed uit

zij Vind je?

hij Ja, dat vind ik

zij Dat is aardig, dat je dat zegt
Ook al meen je het waarschijnlijk niet

hij Ik meen het wel
zij Dan is het des te aardiger
Jij ook

hij Wat?

zij Jij ziet er ook goed uit

hij Dank je

zij Het Franse land doet je goed, zo te zien

hij Ja ja, waarschijnlijk wel
Zullen we gaan zitten?

zij Goed

Ze gaan zitten. Eerst zij. Hij wil eerst naast haar komen zitten, bedenkt zich. Laat een paar stoelen tussen hen in vrij.

hij Niks veranderd hier

zij Nee

hij Alleen die enorme haag buiten is verdwenen zag ik

zij Teveel onderhoud

Net als de rozenstruiken in het midden

Dat moet iemand bijhouden en dat kost teveel

hij Ik dacht dat het misschien kwam door die gifstoffen

zij Nee, nee, dat heeft niks te maken met die gifstoffen

hij Idioot hè

zij Afschuwelijk vind ik het

hij En dat ze daar nu pas achterkomen

zij Ze hebben het over tweehonderd graven verplaatsen

hij Tweehonderd!

zij Stond in de krant

hij Dus het is echt zo erg als in de brief staat?

zij Waarschijnlijk wel

hij Ik had gedacht dat het wel mee zou vallen

Ik bedoel, ze schrijven toch ook dat er geen gevaar is voor de volksgezondheid

zij Het zit in het grondwater

Dat staat er toch ook?

hij Ja, nou ja, we zullen het zo wel horen

Wil je wat drinken?

Koffie, thee?

Water?

zij Nee dank je

Hij staat op en loopt naar de koffieautomaat.

hij Zoou

zij Wat?

hij Ze hebben zelfs espresso, dubbele espresso, cappuccino, café latte

zij Ja, dat is nieuw

Hij maakt keuze voor koffiesoort. Drinkt ervan.

hij Best te doen

Komen ze ons halen denk je?

zij Geen idee

Lange stilte

zij Ik vind het moeilijk dit

hij Laten we maar eerst kijken wat de opties zijn

zij Nee, ik bedoel dat we hier nu zo samen zitten wachten

Moeten zitten... wachten

En dat ik je al jaren niet gezien heb

En dat ik helemaal niet weet hoe het met je gaat

En dat jij helemaal niet weet hoe het met mij gaat

En dat ik niet weet wat ik moet zeggen

En dat ik ongelooflijk moet plassen

hij *lacht* Dan moet je misschien maar even naar de wc gaan

zij Ja, het spijt me

Ze gaat weg. Hij blijft alleen achter, hoort ergens een deur opengaan.

hij Hallo?

Is daar iemand?

Hij gaat kijken in de richting waar het geluid vandaan kwam. Klopt op een deur.

hij Is daar iemand?

Hij probeert de deur, maar die is op slot. Hij gaat weer zitten. Zijn mobiele telefoon gaat.

hij Oui

Oui c'était moi

Non, je suis arrivé

...

Non non ça va

...

Non, elle n'est pas ici maintenant

...

Dans la toilette

Oui, la toilette

...

J'ai aucune idée

Je te rappelle plus tard, bien?

...

Merci

Moi aussi

Oui

A plus tard

Hij zet de mobiele telefoon uit en stopt hem weg. Zij komt weer binnen.

zij Nou dat lucht op

Hij glimlacht. Zij gaat zitten. Even stil

zij Dus jij vind dat ik niet veranderd ben?

hij Niet echt

zij Helemaal niks?

hij Je bent ouder geworden

zij Ja, hè hè

hij Ik bedoel figuurlijk ouder

Wijzer

Wijs

Wijzer

zij Wijzer?

hij Ja

zij *lacht* Was dat maar waar

hij Ik ben blij dat ik je zie

Ik dacht onderweg steeds: hoe zou ze eruit zien?

Hoe zou ze er nu uitzien?

En ik bleef maar denken aan de allereerste keer

Dat ik je zag

zij Dat is twintig jaar geleden

hij Ik kreeg het niet uit mijn hoofd

Ik hoop dat jij ook blij bent om mij te zien

Hij schuift naar haar toe.

zij Nee niet aanraken

hij Sorry

zij Weet je wat ik vreemd vind?

Dat dingen pas gebeuren als het je niet meer uitmaakt

Als je het eigenlijk niet meer nodig hebt

hij Heb je het over mij?

zij Ook

hij Dus het maakt je niet uit dat ik er ben

zij Dat zeg ik niet

hij Dat zeg je wel

zij Maar dat bedoel ik niet

hij Je hebt me niet meer nodig

zij Nee

Dat is toch positief?

Als je iets niet meer nodig hebt

Als je zonder iets kan?

Niet afhankelijk bent?

Ik bedoel dat positief

hij Maar ben je dan wel of niet blij dat ik er ben?

zij Ik ben heel blij dat je er bent

Dat wij hier nu zijn

Samen

Aangespoeld

Bij wijze van spreken dan

hij Voel jij je aangespoeld?

zij Nou ja, nee

Op een bepaalde manier... wel ja

hij Op wat voor een manier dan?

zij Gewoon

Nou ja

Vergeet dat ik het gezegd heb

Het is meer metaforisch

Zij staat op.

hij Wat ga je doen

zij Ik ga kijken of ik iemand kan vinden

hij Ik hoorde net een deur

zij Waar?

hij Ergens daarachter

Ze loopt naar de deur die hij aanwijst

hij Die is dicht
Ze probeert de deur, die dicht is. Klopt.

zij Hallo?
Is daar iemand?
Meneer Alewijnse?

hij Je weet zeker dat het hier was?

zij Dat staat toch duidelijk in de brief
Hij pakt de brief en kijkt het na.

hij Zuiderplantsoen 24-28

zij Dat is hier
Lange stilte

zij 31 december 1999
Dat is een hele tijd geleden niet?

hij Ja

zij 31 december 1999

hij Ik weet het

zij Om tien over zeven

hij Jij weet nog hoe laat het was?

zij De deur ging dicht
Ik keek op de klok
Tien minuten over zeven
Ik kan er niks aan doen
Ik ben het gewoon nooit vergeten

hij Het spijt me

zij Wat heb je eigenlijk gedaan die avond?

hij Ik ben naar Plombières gegaan

zij Het huis van je moeder?

hij Ja
Iets voor twaalfen ben ik gestopt op een parkeerplaats vlak voor Nancy
Ik stond daar
Als enige
En ik zag hoe de lucht boven Nancy oplichtte
Er was alleen maar licht
Geen geluid
Dat vond ik nog zo vreemd
Dat ik niks hoorde
Voor mij ging Nancy geluidloos een nieuw millennium in
Ik voelde me... nou ja, van alles eigenlijk
Ik wilde je bellen, maar dacht toen: 'zak, je gaat niet weg op een dag als deze om haar vervolgens om twaalf uur te bellen'
Dus heb ik niet gebeld

zij Dat weet ik

hij Het is gek eigenlijk
Of gek
Het valt me op
Steeds meer
Hoe vaak je iets doet wat je eigenlijk niet wilt

zij Heb je het over die avond?

hij Nee ja, nou ja
Ik bedoel in het algemeen
Voor mezelf
Dat het gek is
Hoe vaak ik iets doe wat ik eigenlijk niet wil en niet doe wat ik eigenlijk wel wil
Ook op die avond ja denk ik

zij Je hoeft je niet te verontschuldigen

hij Dat doe ik niet
Het is meer een inzicht dat pas veel later is ontstaan
Waarschijnlijk komen we uiteindelijk allemaal op hetzelfde uit

zij Is dat zo?

hij Op dezelfde conclusies bedoel ik

zij En wat is die conclusie dan?
In jouw ogen?

hij Dat we doen wat we liever laten en laten wat we liever doen
Zij lacht
Moet je daar nou om lachen?

zij Ja, om dat uit jouw mond te horen ja
Dat vind ik grappig

hij Oh

zij Dat is toch grappig?

hij Als jij het zegt

zij Ga je nou beledigd doen?
Je gaat nou toch niet beledigd doen?

hij Nee

zij Maar?

hij Nee niks maar
Gewoon

Even stil

zij Vind je het niet bizar dat we elkaar na al die jaren hier treffen?

Hij zegt niks.

Ik wel

Ik vind dat bizar

Een bizarre spelling van het lot

hij Zo kun je dat zien ja

zij Hoe noem jij dat dan?

hij Ik heb daar niet zo over nagedacht

zij Jij hebt daar niet zo over nagedacht?

hij Nee, ik heb daar niet zo over nagedacht nee

zij Jij ziet mij voor het eerst na zes jaar

hij Vijf jaar

zij Op deze plek en jij hebt daar niet zo over nagedacht

hij Nee

zij Ongelooflijk

Is er iets waar je wel over nagedacht hebt?

Over wat we gaan doen als het allemaal inderdaad wáár is, als die tweehonderd graven inderdaad verplaatst moeten worden

Wat we dan gaan doen?

Waar hij dan heen gaat?

hij Ik wil eerst horen wat zij te zeggen hebben

Wat de mogelijkheden zijn

En de kosten natuurlijk

zij De kosten?

hij Er zullen toch ook kosten zijn

zij We hebben het over de herbegraving van Jacob en jij hebt het over de kosten!

hij Het spijt me

Zo bedoel ik het niet

Niet zoals jij het nu zegt

zij Hoe dan?

hij Ik bedoelde het gewoon in het algemeen

Alsjeblieft niet doen dit

Je weet dat ik het niet zo bedoel

Het is belachelijk om te doen alsof ik het zo bedoel

Zij wil waarschijnlijk wat zeggen, besluit dat niet te doen.

Lange stilte

zij Ik heb honger

hij Ik heb nog wel chocola

Hij rommelt in zijn jaszakken, haalt er een stuk chocola uit en geeft het haar.

hij Was je verslaafd aan

zij Ja

hij Nog steeds?

zij Probeer te minderen

Wil jij ook wat?

hij Ik heb al drie repen op

Stilte. Zij eet chocola.

zij Wist jij dat ik verslaafd ben geweest aan slaappillen?

Mijn huisarts zei dat het geen kwaad kon

Dat het normaal was

Voor een vrouw in mijn toestand

Voor wat ik allemaal had meegemaakt

Heel normaal, die slaappillen

Dat geeft je toch vertrouwen

Ik bedoel, dat het zo'n vaart wel niet zal lopen met die verslaving

Nou, mooi niet

hij Sorry, ik wist niet...

zij Weet je wat het akelige van een verslaving is?

hij Dat je er zo moeilijk van af komt, denk ik?

zij Dat je er zo snel één hebt

Het is gebeurd voordat je er erg in hebt

Je begint eens met een halve

En nog een halve

Dan een hele

Maar niet elke nacht hoor, alleen als het echt nodig is natuurlijk

En het is echt nodig

Zoveel dingen zijn steeds vaker echt nodig

Dingen die in potjes zitten

Of in handige doordrukstrips

En voordat je het weet slik je elke avond zo'n pil

hij Zo gaat dat ja

zij Ik heb heel lang gehoopt dat ie dingen echt achter je kon laten

hij En dan?
 zij En dan?
 Opnieuw beginnen natuurlijk
 Onzin ja
 Het wordt nooit meer hetzelfde
 Wat je ook probeert
 Nieuwe baan
 Nieuw huis
 Nieuwe vrienden
 hij Het wordt nooit meer hetzelfde
 zij Nee
 hij Zou je dat willen dan?
 zij Jij niet?
 hij Alles uitgummen?
 zij En dan opnieuw beginnen ja
 hij Maar waar zou je beginnen?
 zij Waar?
 hij Ja, waar zou je beginnen?
 Bij welke dag?
 Op welk moment precies begin je met gummen
 En hoe weet je dat wat er na komt beter is?
 zij Dat is een...
 Dat is een... idiote vraag
Ze verbijt tranen, hij loopt naar haar toe, omhelst haar voor de eerste keer.
 hij Sorry, zo had ik het niet bedoeld
 zij Ik mis hem
 Ik mis hem nog net zo als toen
 Is dat gek?
 hij Nee
 zij En jij?
 Mis jij hem?
 hij Ik denk elke dag aan hem als je dat bedoelt
 zij Ik bedoel of je hem nog mist
 hij Ik weet niet goed wat ik missen moet
 zij Dus je mist hem niet?
 hij Ik heb me er bij neergelegd
 zij Dat hij er niet meer is?
 hij Dat ik hem mis
 Elke dag
 Lijden is verslavend, vind je niet?
 Je zou er afkickcentra voor moeten hebben
 Met verplichte opname
 zij Zie je dat zo?
 hij Het klinkt misschien vreemd
 zij Vreemd?
 Nee, niet zozeer vreemd... eerder... harteloos
 Misschien is harteloos ook niet het juiste woord
 Misschien is het meer... afstandelijk
 Alsof het niet persoonlijk is
 Niet van jou bedoel ik
 Meer van de journalist
 Je journalistieke mening ja
 Een mannelijk mening ook
 Een mannelijke journalistieke mening over leven
 En over lijden
 hij En wat is die Mannelijke Journalistieke Mening dan precies?
 zij Het idee dat je je eigen leven in de hand hebt
 Dat je je eigen lijden in de hand hebt ook
 hij Geloof jij dat dan niet?
 Tot op zekere hoogte?
 zij Nee, ik geloof dat niet nee
 Denk jij dat het uitmaakt?
 Wat je doet of wat je laat?
 Dat je beloond wordt?
 Of gestraft?
 Of nog erger: dat je verder komt met de vraag 'wat moet ik hier uit leren'
 Kotsmisselijk word ik van die vraag
 'Wat moet ik hier uit leren'
 Niks
 Dat het leven klote is
 Soms
 Voor sommige mensen
 Heel erg klote

Om totaal onverklaarbare reden
hij Ik weet niet of ik het daar mee eens ben
zij Ook goed
Ze staat op en pakt een bekertje water. Drinkt de beker leeg en vult hem nog een keer.
zij Krijg je dorst van
Van chocola
Zeg eens
Waarom heb jij eigenlijk zes jaar niets van je laten horen?
hij Wil je dat nú weten?
zij Had je een ander moment in gedachten?
Een beter moment misschien?
hij Het is niet iets wat je zomaar...
Wat ik zomaar...
Nu hier even...
Bedoel je dat ik nu...
Nu
Hier
Moet uitleggen waarom--
zij Je hebt er toch wel eens over nagedacht
hij Ja
zij Of wil je misschien liever eerst vertellen waarom je bent weggegaan?
hij Jij weet heel goed waarom ik ben weggegaan
zij Oh ja?
hij Ja
zij Een beetje uitleg kan soms geen kwaad hoor
hij En dan?
Als ik het uitleg, wat dan?
Of als ik zeg dat ik spijt heb?
Maakt het uit?
zij Soms is het fijn om achteraf gelijk te krijgen
hij Spijt is niet hetzelfde als gelijk
zij Zo, je hebt er echt over nagedacht hoor ik
Sorry, ik ben een beetje opgefokt
Komt door dit gedoe hier
hij We kunnen even naar buiten
Een stukje wandelen
zij Met dit weer?
hij Vroeger hield jij van regen
Van lopen in de regen
zij Ja
hij Nou dan
zij Ik weet niet
hij Dan ga ik even alleen
Hij wil gaan.
zij Niet...
hij Wat?
zij Nee niks
Ik ga nog eens kijken of ik hier iemand kan vinden
hij Ik ben zo terug
zij Ja, natuurlijk
Hij gaat. Zij blijft achter, neemt wat te drinken en gaat zitten.

deel 2

Even later. In dezelfde aula. Zij zit met een bekertje water in haar hand en staart voor zich uit. HIJ komt binnen. Natgeregend.

hij Weet je dat er geen enkele andere auto op het terrein is
Dat is toch vreemd
Of komt die Alewijnse altijd op de fiets?
zij Geen idee
hij Je kent hem toch?
zij Ik weet wie het is ja
hij Kunnen we niet ergens naartoe bellen
zij Ik zou het niet weten
Hij pakt zijn mobiele telefoon.
Wat ga je doen?
hij Bellen naar dat nummer dat in de brief staat
zij Waarom
hij Om te vragen waarom er niemand is
zij Dat heeft geen zin

hij Hoezo niet?
zij Waarschijnlijk is er toch niemand
hij Ik kan toch even bellen
zij We kunnen toch nog even wachten
hij We wachten al meer dan een uur!
zij Nou en?
hij Het is bijna kwart over drie
We hadden een afspraak om twee uur
Er is niemand te zien
Nergens
Dan is het toch niet vreemd om even te bellen?
zij Ik wist niet dat je haast had
hij Daar gaat het toch niet om
Misschien is er gewoon ergens iets fout gegaan
Of staan we toch op de verkeerde plek
zij Er is hier geen andere plek
hij Waarom zou ik niet even bellen
zij Doe maar dan
Als jij zo nodig moet bellen
Maar ik zeg je dat er toch niemand opneemt
Hij draait het nummer dat in de brief staat. Wacht.
hij Antwoordapparaat
zij Dat zei ik toch
Hij drukt de telefoon uit en stopt hem weer weg.
hij Ik vind het vreemd allemaal
zij Het is ook vreemd
hij En weet je wat ik ook niet snap?
Waarom het terrein niet is afgezet
zij Niet nodig denk ik
hij Of dat er nergens borden staan
Om te waarschuwen
zij Misschien komt dat nog
hij En dan het idee dat hij daar al zes jaar in ligt
Zes jaar
In die troep
zij Ja, dat is verschrikkelijk
Verschrikkelijk
hij Als je daar echt over nadenkt
Wat dat betekent
Als ik me dat probeer voor te stellen
Dan dan—
zij Dat moet je niet doen
Echt, je moet daar niet aan denken
Niet op die manier
hij Nee
Je hebt gelijk
Je hebt helemaal gelijk
Zo moet ik niet denken
En feitelijk ligt Jacob daar natuurlijk niet
zij Pardon?
hij Nou ja, feitelijk gezien ligt hij daar natuurlijk niet
zij Feitelijk gezien ligt hij daar natuurlijk niet?
hij Nee
zij Als hij daar niet ligt, wie ligt daar dan?
hij Ik bedoel...
zij Feitelijk gezien ligt Jacob daar natuurlijk niet
Jij bent echt niks veranderd hè
In al die jaren
Niks
hij Ik probeer er gewoon op een andere manier naar te kijken
zij Jij probeert er gewoon op een andere manier naar te kijken?
Bullshit!
Jij probeert er gewoon niet naar te kijken
Zoals gewoonlijk
hij Zo, frontale aanval
zij Wuif het maar weg
hij Heb je liever dat ik er op inga?
zij Nee
hij Fijn
zij Dan zou ik te veel mijn beeld van je moeten bijstellen
Hij lacht.
Ja, grappig hè

hij Is er iets gebeurd terwijl ik weg was?
zij Er is heel veel gebeurd sinds jij weg bent
hij Nu net weg was, bedoel ik
zij Oh bedoel je dat?
Nee hoor
Niks gebeurd net
hij Waarom doe je dan ineens zo anders?
zij Ik doe niet anders
hij Jawel, jij doet anders dan toen ik aankwam
zij Misschien ben ik – bij nader inzien – toch niet zo blij om je te zien
hij Als dat zo is dan kan ik beter gaan
zij Ja, die kennen we
hij Daar ga ik maar niet op in
zij Nee dat weet ik
hij Wil je dat ik blijf?
Zij haalt haar schouders op.
hij Je hoeft alleen maar te zeggen dat je wilt dat ik blijf
Meer niet
Zij zegt niks. Hij staat op.
hij Dan ga ik
zij Lafaard
hij Wat zei je?
Zij zwijgt.
Jij gaat dit niet doen
Nee
Ik ga niet toestaan dat jij met al je... al je... je... ik wil dat niet
Ik doe dit niet
Echt niet
Hij loopt weg.
zij Sorry
hij Nee
zij Ik zeg sorry
hij Nee
zij Sorry sorry sorry sorry sorry sorry sorry sorry
Sorry
Hij blijft staan. Stilte. Zij staat op en loopt naar hem toe. Gaat dichtbij hem staan. Hij reageert niet. Ze probeert zijn blik te vangen die hij steeds weer ontwijkt.
hij Wat wil je?
zij Wat ik wil?
hij Ja, wat wil jij?
Ze pakt hem wat onhandig vast, doet alsof ze hem op wil tillen. Hij laat het gebeuren.
zij Zoouo, jij bent zwaar geworden
Ze probeert hem nogmaals op te tillen, trekt dan zijn trui omhoog.
Oh, en ook al echte zwembanden
hij Niet doen
zij Jij hebt het zeker goed?
Of komt het van al dat snacken?
Een man alleen
Die zorgt natuurlijk niet zo goed voor zichzelf
Je moet af en toe ook iets gezonds eten hoor
En minder drinken natuurlijk
Zegt niemand dat tegen je?
hij Jawel
zij Je moeder zeker
hij Mijn vrouw
Ze schrikt, stapt weg. Lange stilte
hij Ik had gehoopt dat we... dat wij... vandaag... aan iets nieuws konden beginnen
Ik geloof daarin
In iets nieuws beginnen
Ja
Stom hè?
zij Ken je haar al lang?
hij Tweeënhalf jaar
zij En al die tijd heeft je moeder niets tegen me gezegd
hij Ze wilde je niet kwetsen
zij Aardig
Meelevend ook
hij Het is niet haar schuld...
zij Nee, natuurlijk niet
Ik haat geluk
Gelukkige mensen
Jij niet?
Hij zwijgt een tijdje.

Ze zien er zo...
Nou ja
hij Wat zie jij?
Wat zie jij als jij naar mij kijkt?
Zij lacht.
Ik meen het
Zij blijft lachen.
hij Je lacht
Waarom?
zij Ik weet niet
Gewoon
hij Je lacht me uit
zij Nee
hij Voelt dat beter?
Als je lacht?
Als je me uitlacht?
Voel je je dan beter?
zij Alsjeblieft zeg, we gaan nu toch niet beginnen met de dieppsihologische analyse
Vrouw lacht, maar bedoelt: ik weet me geen raad, hellup, ik wil wel serieus zijn maar ik kan niet
Ze lacht weer.
Sorry hoor, ik wil je niet kwetsen
hij Je kwetst me niet
zij Gelukkig
hij Ik vraag je alleen maar wat je ziet als je naar mij kijkt
Ik meen het: wat zie je als je naar me kijkt?
Wat zie jij als je naar me kijkt?
zij Ik zie eh...
hij Echt
zij Ik zie een man
hij Een gelukkige man?
Een ongelukkige man?
zij Hou op met die onzin
hij Ik meen het
zij Wat wil je dat ik zeg?
hij Wat je ziet
zij Ik kan niet gewoon maar naar je kijken en zeggen wat ik zie
Dat kan ik niet
Als ik naar jou kijk dan... zie ik alleen maar...
Onvolmaaktheid
hij Dus jij ziet een onvolmaakte man
zij Nee, niet dat jij...
Meer... in het algemeen
Onvolmaaktheid in het algemeen
Ik zie wat er niet is
En wel had moeten zijn
Ik zie een geschiedenis
Een verleden
Een mislukt verleden
Vooral dat
Een mislukt verleden
Een mislukt verhaal
hij Als je naar mij kijkt dan zie je een mislukt verhaal
zij Ja
Dat is toch zo?
Jij
Ik
Wij zijn toch een mislukt verhaal?
Het spijt me, ik kan dat niet anders zien
hij Wist jij dat ik bezig ben aan een boek?
Sorry
Ik wilde het je niet zo plompverloren vertellen
zij Een boek?
hij Ik had het misschien helemaal niet moeten zeggen
zij Ben jij bezig aan een boek?
hij Ja
zij Wat voor een boek
hij Gewoon een boek
zij Een journalistiek boek zeker?
hij Nee, nee
Ik ben bezig aan proza
zij Proza?
hij Ja
zij Ik weet niet dat je aspiraties had

Op dat vlak
hij Het is iets van de laatste tijd
zij Fictie dus?
hij Ja, nou ja
Gedeeltelijk
Voor een groot deel in ieder geval wel, ja

Stilte

hij Wil je niet weten waar het over gaat?
zij Nee, ik wil niet weten waar het over gaat nee
Hij komt naar haar toe, wil haar aanraken.
Zij ontwijkt hem.
hij Het gaat over een man
Je zou kunnen zeggen dat ik dat ben
Of dat een deel van mij of een deel van die man... nou ja-
Het gaat dus over een man
zij Ik wil het niet weten
hij En over een jongen
Je zou kunnen zeggen dat hij dat is
zij Ik zeg: ik wil het niet weten
hij Die man lijdt aan-
zij Wat wil je dat ik doe?
Wil je dat ik schreeuw?
Wil je dat ik gil?
Moet ik me op de grond werpen?
Of wil je dat ik dit keer met glazen gooi?
Is dat wat je wil?
hij Ik wil mijn verhaal vertellen
Mijn verhaal
En ik wil...
zij Hoe ben je op het idee gekomen?
Ik bedoel, hoe kom je op het idee om een boek te schrijven over zoiets...
hij Zoiets wat?
zij Zoiets... prive's
hij Is dat zo gek?
zij Ik vind dat... gek... ja
hij De hele wereldliteratuur staat er vol van
zij Goh, dus het wordt wereldliteratuur?
hij Ik snap best dat je er cynisch over bent
zij Ik ben er niet cynisch over
Ik vind het...
Ik weet niet hoe ik dat moet zeggen
hij Je vindt het te privé?
zij Ik vind het pathetisch
hij Pathetisch?
Bedoel je... dramatisch?
Of hoogdravend?
Sentimenteel misschien?
zij Ik bedoel pathetisch
Het spijt me... een beter woord heb ik niet
Ze zwijgt even.
Je verdriet etaleren dat is toch pathetisch?
hij Ik wil het gewoon een plek geven
zij Een plek geven?
Waarom moeten we alles in het leven een... plek geven
Alsof het een ding is
hij Het boek dichtslaan en in de kast zetten
zij Mijn leven is geen boek dat je kunt dichtslaan
Als ik dood ben ja, dan misschien, misschien dan ja
hij Jij wilt liever je verdriet zijn?
zij Ja, ja, misschien wel ja
Misschien liever dat dan... dan... dan het weggeven aan zomaar iemand
Omdat hij er toevallig 15 euro voor betaalt
Als je geluk hebt

Korte stilte

hij Ik verwacht niet dat je blij bent dat ik een boek schrijf
zij Mooi
hij Maar ik schrijf het in zekere zin... ook...voor jou
zij Voor mij?
hij Voor ons eigenlijk
zij Voor óns zelfs?
hij Ja
zij Vertel me eens

Wat is dat... 'ons'... dan?

In jouw ogen

Wat zijn wij, wij samen, dan?

hij Wij zijn...

Een man en een vrouw

Die een kind verloren hebben

Die eerst een kind verloren hebben en toen... elkaar

Of misschien moet ik zeggen:

Die eerst een kind verloren hebben, toen zichzelf en toen elkaar

zij Dat is een

hele

heldere

en beknopte

samenvatting ook, ja.

Van ons

Zij begint te huilen.

hij Als je alleen maar verdriet kunt voelen als je aan iemand denkt...

Als je aan iemand denkt waarvan je zo... ongelooflijk... veel... gehouden hebt, en als er na dat verdriet dan niks nieuws komt doe je dan niet iets heel erg... fout?

zij Ik ben verdrietig

Dat is mijn recht

hij Oh ja?

zij Ik heb een kind verloren

Wij hebben een kind verloren

Dan heb je recht op verdriet

Ik vind dat je dan recht hebt op verdriet

hij En stel dat je nog een kind had?

zij Dat heb ik niet

hij Maar stel

Zou die dan recht hebben op een verdrietige moeder?

Of een verdrietige vader?

zij Ik heb geen zin in jouw hypothesen

hij Het is geen hypothese

zij Weet je nog dat iemand ons aanraadde om een nieuwe te nemen?

Een nieuwe te nemen!

Alsof het om een kat ging

hij Misschien hadden we dat moeten doen

zij Dat meen je niet?

hij Dat meen ik wel

zij Had jij een...

hij Waarom niet?

Wordt het minder als je niet doorgaat

Nee

Wordt het minder als je doorgaat

Misschien niet, maar het is de moeite van het proberen waard

Zij is stil, kijkt hem lang verbaasd, bijna geschokeerd aan.

zij Jij bent vader?!

Niet?

Jij bent vader van een ander kind?

hij Maakt dat uit?

zij Ben jij vader van een ander kind?

hij *nadrukkelijk* WAT MAAKT HET UIT

zij Is dat waarom je nu gekomen bent?

Om me dat te vertellen?

hij Ik ben hier omdat je mij gevraagd hebt

zij Ik wilde dat je hier naartoe kwam, omdat ik dacht... omdat ik hoopte...

hij Dat ik net zo hopeloos zou zijn als jij?

Twee drenkelingen aan een boei?

zij Is het een jongen of een meisje?

hij Ik heb geen kind

Nog niet

zij Nog niet?

hij Valerie is in verwachting

zij Valerie?

hij Zo heet ze

zij Valerie?

hij Ja

zij Ze heet Valerie

hij Ja

zij En Valerie is in verwachting?

hij Ja

zij Van jou?

hij Ja
Het spijt me dat ik je overval
Met dit
Met alles

zij Hoe oud is ze?

hij Valerie?

zij Wie anders?

hij Maakt dat uit?

zij Jong zeker
Jong, fris, optimistisch
En mooi
Je moeder zal wel dol op haar zijn

hij Mijn god wat ben jij bitter

zij Hoe zou dat komen denk je?

hij Jij denkt echt dat jij de enige bent met pijn hè
De enige met pijn en verdriet
Jouw drama
Alles was altijd jouw drama
Vanaf dag één
Jouw zoon
Jouw verlies
Jouw lijden
Alsof ik er niets maar dan ook niets mee te maken had
En waarom?
Waarom?

zij Jij hebt niet gezien hoe hij werd aangereden
Jij was er niet bij toen het gebeurde

hij Oh nee, niet weer dat verhaal
Ik was er niet bij toen het gebeurde
Nee, ik was er niet bij toen het gebeurde
Ik zat op de redactie een of ander lulverhaal te tikken over god-mag-weten-wat
Ik weet het ja
Ik heb het niet zien gebeuren
Maar ik heb het gevoeld
Ik heb het heel goed gevoeld
Hier
Hij slaat op zijn lichaam.
En hier
En hier
En hier
Overal
Overal ja

Lange stilte
Toen ik net in Plombières was heb ik heel veel hardgelopen
Kilometers heb ik hardgelopen
Heuvel op heuvel af
Door bossen
Langs weilanden
Om die pijn, die verschrikkelijke pijn
In mijn buik, in mijn borst
Om die te verdoven
En met elke kilometer die ik liep, raakte ik verder weg
Van alles
Meer verdoofd
Meer verdwaald ja
Geen idee meer waar ik liep
Of wat voor een weer het was
Ik zette gewoon de ene voet voor de andere en ik ging

zij Maar gelukkig stond er op het einde van de tocht een mooie jonge Française op je te wachten die haar armen voor je opende en die je meenam naar haar mooie Franse woning waar de haardkachel brandde en ja, toen wist je dat je thuiskwam. Na jaren en jaren van rennen en rennen was je eindelijk waar je wezen moest.
Thuis, bij Valerie...

hij Niet doen dit

zij En voordat je het wist was je mooie Franse vrouwtje in verwachting...

hij Niet doen, zeg ik

zij En toen opeens bedacht je: ik had toch ook nog een zoon, ergens in Nederland, jaren geleden, die helaas werd doodgereden door een automobilist die met 80 kilometer per uur door de straat racete. Oh ja, dat was droevig, maar gelukkig gaat het leven door. En ergens in dat grijze brein ontstond toen een briljant idee: ik ga daar een boek over schrijven

hij NIET DOEN

zij Een boek ja, over mijzelf en mijn zoon en hoe moeilijk dat allemaal was, ook al moest je daarvoor natuurlijk wel heel hard in je geheugen graven, omdat je bijna niet meer wist hoe dat allemaal gegaan was...

hij Hou op, asjeblijft

zij Maar misschien kan ik, je zielige ex-vrouwtje, je nog wel wat helpen met details, want bij mij, weet je, bij mij is het nooit over gegaan, nooit. Elk moment, elk detail, alles, alles, alles zit heel goed opgeslagen in dit hoofd, perfect bewaard, als een 3D-film.

hij OPHOUDEN
NU

zij Raak me niet aan

hij Au
Shit
Dat bloedt

Zij heeft hem bij het afduwen hard in het gezicht geraakt. Hij heeft een bloedneus. Hij zoekt naar iets om het bloeden te stelpen en probeert ondertussen zijn hoofd achterover te houden.

hij Heb jij iets van een zakdoek?

Zij zoekt in haar jas of tas. Ze geeft hem iets wat kan dienen als zakdoek.

zij Hier neem dit

Hij pakt het aan en dept zijn bloedneus. Ondertussen praat hij.

hij Ik snap best dat je kwaad bent

zij Oh ja?

hij Je bent kwaad, omdat ik ben weggegaan

zij Zou het?

hij Jij hebt het gevoel dat ik je in de steek heb gelaten

zij Het gevoel?

hij Ja

zij Je hébt me in de steek gelaten

Toch?

Dat is geen gevoel

Dat is een feit

hij Ik ben weggegaan

Met twee koffers

Op oudejaarsdag

De dag van de millenniumwisseling

Om tien over zeven

Dat is een feit

zij Goh ja, laten we al die feiten nog eens even precies op een rijtje zetten

Weet je nog wat ik aan had?

En wat voor een weer het was?

hij Jij droeg een spijkerbroek en je rode trainingsjack

zij Goed onthouden

Echt

Heel goed onthouden

Dat heb ik onderschat, dat geheugen van jou

Geheugen voor details

Ik zou bijna zeggen: een echt schrijvers-geheugen

hij Wil je dat ik mijn excuses aanbied?

zij Wil jij dat?

hij Ik heb al gezegd dat het me spijt

zij Da's mooi ja

Nobel

Grootmoedig

Het spijt je

hij En jou

Spijt het jou?

Zij lacht verbaasd.

Nou?

zij Hoezo zou het mij moeten spijten?

hij Jij hebt niks gedaan

zij Precies, ik heb niks gedaan

hij Dat bedoel ik

zij Wat bedoel jij precies?

hij Ik bedoel dat jij niks gedaan hebt

Wat ik zeg

Dat is precies wat ik bedoel

Heel simpel: ik

Geen dubbele bodem

Geen puntje puntje puntje en vul de rest dan zelf maar in

Ik zeg: jij hebt niks gedaan

En dat is precies wat ik bedoel

Jij hebt me gewoon laten gaan

Met twee koffers in mijn hand

Op oudejaarsavond

Je bent niet voor me gaan staan

Je bent me niet achterna gegaan

Bravo!

Heel knap!

Jij hebt niets gedaan

Zij is verbijsterd.

zij Het is toch ongelooflijk zoals jij de dingen omdraait

hij Oh ja
zij Nog steeds
hij Ik vind het ongelooflijk zoals jij nog steeds in je verdriet zwemt
zij Oh ja
hij Alsof het een heerlijk warm bad is
zij Jij hebt echt geen idee waar je het over hebt
hij Nee natuurlijk niet
zij Laat zes jaar niks van je horen
hij Vijf jaar
zij En dan...
hij Dan wat?
zij Dan dit
hij Dan wat?
zij Dit
Deze...
Ik heb er geen woorden voor
hij Ik had gehoopt dat de dingen veranderd waren
Dat jij veranderd was
zij En jij dan?
hij Ik ben veranderd
Ik ben heel erg veranderd
zij Ik ook
In sommige dingen
hij Oh ja?
zij Ja
Ik heb me neergelegd bij wat mij – ons, excuus – is overkomen
Ik zeg niet dat ik het accepteer
Of dat ik het begrijp
Nee, maar ik heb me neergelegd bij het feit dat dit mijn leven is
hij En dat is het?
zij Ik doe dingen ja
Ik heb een baan
Ik heb vrienden
Ik sport
Allemaal heel normaal
Als een normaal leven bedoel ik
Ik sta op
Ik ontbijt
Ik
Ik drink koffie bij de burens
Ik lees de krant
Ik weet wat er in de wereld speelt
Wie waar welke oorlog begint
Ik kan meepraten over dingen
Op het werk
Op een verjaardag
Of een buurtfeest of wat dan ook
Ja
Ik doe mee
Ik doe mee ja
Meer hoeft je van mij niet te verwachten
hij En zo ga jij de komende dertig veertig jaar door?
zij Wat is daar mis mee?
hij Alles
zij Jij denkt echt dat jij het allemaal beter weet hè?
hij Dat zeg ik niet
zij Maar?
hij Ik snap jou niet
zij Waarom wil je mij zo graag snappen?
hij Je bent mijn ex-vrouw
We hebben samen een geschiedenis die nooit meer zal verdwijnen
Wat we ook proberen
Ik wil dat we een punt zetten
Dat we sámen een punt zetten
zij Een punt zetten?
hij Ja
zij Je bent echt heel goed in metaforen hè?
Nee, dat meen ik
Zo consequent ook
Punten, zinnen, verhalen, boeken
Ik kan echt merken dat jij tegenwoordig een schrijver bent
Gek eigenlijk
Ik dacht dat schrijver-zijn iets was wat ie heel ie leven al in ie draaft iets waar ie niet aan kan ontkomen

Ik heb nooit geweten dat je na je veertigste nog ontdekken kan dat je eigenlijk een schrijver bent
Geruststellend eigenlijk
Dat alles nog mogelijk is
Dat ik bijvoorbeeld ook nog iets écht kan zijn en dat ik dat dan nog ga ontdekken
Spannend ook

Hij staat op.

zij Wat ga je doen?
hij Ik ga
zij Misschien moet je eens wat anders verzinnen dan weggaan
hij Dit heeft geen zin
Het spijt me
Ik kan dit niet meer
zij Ik ben blij dat je het zegt
hij Ik had echt gehoopt dat het dit keer anders zou gaan
Dat het mogelijk was
Dat jij en ik–
iets anders
Nou ja
Het is niet anders dus
zij En dat komt zeker allemaal door mij?
hij Nee
Ik weet het niet
Het maakt niet uit
Het gaat gewoon niet
Ik begrijp jou niet
Jij begrijpt mij niet
En blijkbaar is dat nog steeds het belangrijkste in ons leven
Elkaar begrijpen
Dus als dat niet lukt, dan houdt het op
Het spijt me, maar ik denk echt dat het beter is als ik ga

Hij loopt weg, stopt, aarzelt.

hij Er is nog wel één ding wat ik graag wil zeggen
zij En dat is?
hij Toen ik hiernaartoe reed
En steeds dat beeld had van de allereerste keer dat ik je zag
Twintig jaar geleden
Dat het me opviel dat je steeds lachte
En dat je dan een kuiltje had
Net hier, aan de rechterkant van je wang
En dat ik dat gewoon vergeten was
Dat ik gewoon vergeten was dat jij dat had
En je kunt me geloven of niet, maar ik was echt blij dat ik dat beeld weer terug had
En dat wou ik je nog graag zeggen
Dat ik blij ben dat ik dat beeld weer terug heb van jou als je lacht

Hij gaat. Zij blijft alleen achter.

deel 3

Veel later. In dezelfde aula. ZIJ zit nog steeds in de aula. HIJ komt binnen met een fles wijn en een groot stuk Franse kaas in zijn handen.

zij Je bent er nog
hij Ja
De auto wil niet starten
Ik bedoel: de auto wil wel starten, maar ik kon hem niet starten, ik bedoel, het lukte me niet
zij Oh
hij Ik zag iemand die het hek wou sluiten
zij Alewijnse?
hij Ja
zij Heb je met hem gesproken?
hij Ja
En ik heb naar huis gebeld
Dat ik nog even hier ben
zij Mooi
hij Ik heb nog kaas
Als je daar trek in hebt
En wijn
Had ik meegenomen voor mijn moeder
Wil je wat?
zij Best
Hij zet spullen neer, opent de fles en schenkt wijn in. Ondertussen praat hij.
hij Vriendelijke man, die Alewijnse
zij Ja

hij Zijn vrouw is vorig jaar overleden
zij Oh, dat wist ik niet
hij Borstkanker
zij Oh
hij Hij zei dat ze gaan uitbreiden hier
Aan de westkant
En dat ze wat oude graven gaan ruimen
Van begin 1900
Was een heel gedoe geweest nog met de nabestaanden
Had zelfs de krant gehaald
Hij had er nachten niet van geslapen zei hij
Hij wist niet meer wie ik was, maar toen ik Jacob zei...
Ik zei dat ik tegenwoordig in Frankrijk woon
Hij reageerde daar niet echt op
Ik moest jou de hartelijke groeten doen
Dat zei hij wel twee keer
'Doe haar de hartelijke groeten'
Zij zwijgt, drinkt van de wijn. Hij snijdt een stuk kaas en geeft dat aan haar. Zij eet.
zij Lekkere wijn
hij Hij zou het hek nog even openlaten
zij Dat is aardig van hem
hij Hij gaf me een nummer wat ik kan bellen als we hier weggaan
Dan komt hij afsluiten
zij Lekkere kaas
hij Heb je het koud?
Ze knikt.
hij Waarom gaan we niet ergens anders heen
Waar het warmer is
Zij schudt haar hoofd. Hij doet zijn jas uit en legt die om haar schouders.
zij Jij haat mij hè?
hij Nee
zij Als jij me niet haat, wat dan?
hij Jij wilt horen dat ik van je hou
Jij wilt horen dat ik nog steeds van je hou en dan ga jij zeggen: ik weet het niet
zij Ben ik zo?
hij Zo ben jij
zij Zo wil ik helemaal niet zijn
hij Ik weet het
Even stil
zij Mijn broer heeft net een huis gekocht in Portugal
Een quinta
Zo noemt hij het
Twee uur rijden van Coimbra
En weet je waarom?
hij Geld over denk ik
zij Omdat hij zo van Portugal houdt
Hij houdt waanzinnig veel van Portugal
Dat zegt hij
Hij is er zelfs verliefd op
Echt verliefd
Dat zegt hij
Dat kan hij voelen in zijn lichaam
Fysiek voelen
Mijn broer houdt van Portugal zoals een ander van zijn hond houdt
Verzin ik niet
Dat heeft hij echt gezegd
'Ik hou van Portugal zoals een ander van zijn hond houdt'
Portugal is als een... huisdier... voor hem
Ik begrijp dat niet
Ik... begrijp... dat... niet
Hoe kun je van een stuk grond houden?
Alsof het een hart heeft
Alsof het je nodig heeft
Dat is toch...
Even stil
hij Jij hield altijd van mensen-kijken-in-de-trein
zij Is dat zo?
hij Ja, dat is zo
En van hardop voorlezen uit de ingezonden brieven in de krant
zij Was dat alles waar ik van hield?
Van mensen-kijken-in-de-trein en van hardop voorlezen...
hij Uit de ingezonden brieven uit de krant ja
zij Idioot

hij En je hield van zweefmolens
 En zuurballen

zij Als kind ja

hij Niet alleen als kind
 En je hield van mensen die tranen in hun ogen krijgen tijdens het praten
 En van lakens die al minstens twee weken niet waren gewassen
 En je hield van pioenrozen, vlinderstruiken
 En van wijn bij het dessert
 En van Sting natuurlijk, 'Fields of Gold'
 Hoe vaak ik dat nummer heb gehoord

zij Soms heb ik het gevoel dat mijn hoofd zo vol zit
 Met allerlei dingen, die ik...

hij Niet vergeten kan

zij Niet vergeten mag

hij Ik weet nog precies hoe we naar het ziekenhuis reden
 De hele weg
 Precies
 En hoe we daar aankwamen op de parkeerplaats
 En naar de ingang liepen
 De schuifdeuren door
 De hal in, die wel een winkelplein leek
 Met een cadeaushop
 En een bloemenstand
 En zo'n nieuw restaurant met houten tafels en stoelen tussen grote helblauwe plantenbakken
 We hadden nog tegen elkaar gezegd dat we daar over een week een sorbet zouden eten met hem
 Of pannenkoeken
 En dan die piepende voetstappen op het marmoleum in de gang
 En die immense liften

zij Ik wil het niet meer

hij Wat?

zij Elke stap die ik zet is met hem in mijn hoofd
 Water in de ketel voor thee
 Een koelkast open en weer dicht
 Een boterham smeren
 Kaas schaven
 Melk inschenken
 Hij is overal bij

hij Soms zie ik een man
 Gewoon een man
 Met een jongen achterop de fiets
 De man wijst: kijk een hond, een kat, een duif
 De jongen lacht
 Of een man die een jongen leert zwemmen in het meer
 De jongen is bang en huilt, de man schreeuwt, slaat met zijn vlakke hand op het wateroppervlak: je kan het! je kan het best verdomme!
 En steeds vraag ik me af: ben ik die man?
 Is hij die jongen?
 Welk plaatje zijn wij?

zij Ik wil het gewoon niet meer

hij Ik weet het

zij Als alles steeds maar hetzelfde blijft, wat maakt het dan allemaal nog uit?

hij Weet je nog dat ik jou vroeg: kun jij geloven dat zulke dingen zin hebben?
 Je keek me aan alsof ik gek was
 Dit soort dingen hebben geen zin
 Geen zin en geen reden
 Dit soort dingen gebeuren
 Zomaar
 Dat was jouw waarheid
 Maar mij haalde die waarheid steeds meer naar beneden
 In een zuigend kolkend gat, dat steeds dieper werd
 Totdat ik niet eens meer wist waar de lucht was
 Dat er lucht was
 En adem

zij Het spijt me
 Dat ik zo ben

hij Ik wil niet dat je dat zegt

zij Maar het is wel zo
 Soms zie ik mensen die nog veel ergere dingen hebben meegemaakt
 En die daar mee kunnen omgaan
 Die hoor ik zeggen dat ze gelukkig zijn
 Die zie ik ook gelukkig zijn
 En dan vraag ik mezelf af: wat is er mis met mij?
 Wat doe ik verkeerd?
 En alleen alweer die gedachte maakt dat ik me...
 Nou ja en zo gaat dat dan door

En door en door
Snap je dat?

Hij knikt.

zij Waarom ben je weggegaan?
Waarom die avond?

hij Ik kon het niet
Tellen tot het twaalf uur is
Het glas heffen
Proosten
Iets wensen
Een nieuw jaar
Ik kon het gewoon niet
Jou aankijken
Omhelzen

zij Ik weet nog hoe de deur met een zachte klik in het slot viel
Gewoon

Alsof je naar je werk ging
Of even boodschappen halen
Alsof je zo weer terug zou zijn
En dan het starten van de auto
Ik heb geteld
Dertig seconden voordat je wegreed
Dertig seconden om van gedachte te veranderen
Ik ben blijven tellen
Vijftien seconden
Totdat het geluid van de auto was verdwenen
Opgelost in de geluiden van de straat
Het vuurwerk
De burens
Het bonken van mijn hart
Ik keek op de klok
Tien minuten over zeven
Het klopt ja
Het klopt wat je zegt
Ik heb niks gedaan
Ik heb je niet tegengehouden
Ik heb je laten gaan
Met twee koffers in je handen
Op oudejaarsavond

hij Je hebt geen idee hoe moeilijk het was om weg te rijden
Bij elke bocht dacht ik: ga terug
Bij elk stoplicht zei ik: ga terug
Ga terug
Maar het ging niet

zij Ik heb de hele avond voor het raam gezeten
Met de lichten uit
En ik moest steeds denken aan de laatste momenten met Jacob
In het ziekenhuis
Jij aan de ene kant van zijn bed
Ik aan de andere kant
Iemand die zei: we gaan hem nu afkoppelen
Hoeveel tijd, hoeveel tijd hebben we nog?
Een paar minuten?
Een kwartier?
Hooguit
En ik hoorde mezelf weer denken: dit is geen moment om te huilen
Ik hield hem vast
Voor het eerst in weken hield ik hem vast
Zonder slangen aan zijn lichaam
Zonder het zuigende geluid van het beademingsapparaat
Het piepje van de hartslagmeter
Alleen maar hij en ik
Twee lichamen tegen elkaar aan
Ik voelde zijn borst op en neer gaan
Zijn vingers in de mijne
Warm bloed
Kloppend bloed
De wereld stond stil
Op de een of andere manier was het een compleet moment
Helemaal heel
Ik
En hij
Negen minuten
Uiteindelijk bleken het negen minuten te zijn

hij Ik was ook blij dat het voorbij was
Voor hem vooral

Het is gek hoe je begint te hopen dat iemand sterft
Opgeeft
Loslaat
Toe maar
Ga maar
Het is goed
Wij redden het wel
Wij redden het wel zonder jou
Dat was een misverstand

zij Ja, dat was een misverstand
hij Vind je het niet raar dat we hier nu voor het eerst samen over praten?
zij Het was net alsof alles zich in mijn hoofd opsloot
hij Dat maakte me woest
zij Ik weet het
hij Ik heb zo vaak de neiging gehad om je te slaan
Zodat je weer zou voelen
Ik
Mij
Jouw man
De vader van je kind

zij Ik weet het ik weet het ik weet het...
hij Ik ben zo vaak bang geweest dat ik het ook echt zou doen
Jou slaan

zij Is dat waarom je bent weggegaan?
hij Ook ja
Waarom gaan we niet ergens anders heen

zij En dan?
hij Dan praten we samen verder
Ergens
Misschien kunnen we wat eten

zij Ik heb geen zin in mensen om me heen
hij We kunnen ook naar jouw huis
zij Naar mij?
hij Waarom niet?
Als je dat liever hebt

zij Nee, niet naar mijn huis
hij Wat wil je dan?
zij Ik wil hier blijven
Zo
Zoals nu

hij En dan?
zij Ik weet niet
Ik wil dat je zegt dat alles goed komt
Dat uiteindelijk alles goed komt

hij Alles komt ook goed
zij Oh ja?
hij Ja
zij Wanneer dan?
hij Ooit
Op een zeker moment

zij Ooit ja
Op mijn sterfbed waarschijnlijk
Hij lacht.

zij Vind je dat grappig?
hij Ja
Op je sterfbed ja
Dat is in ieder geval net op tijd
Hij lacht harder en steekt haar aan. Als het lachen stopt is het even stil.

hij Hoe ben je op het idee gekomen van die brief?
zij Wat?
hij Deze brief
Hoe ben je op dat idee gekomen?

zij Er stond iets in de krant over het ruimen van oude graven
Het hele gedoe daarover

hij En dat gif?
zij Van de oude gasfabriek
Stond op dezelfde pagina
Ja, ik weet dat je denkt dat ik gek ben

hij Dat denk ik niet
zij En toch is het zo
hij Waarom ga je niet eens met iemand praten?
Ik weet dat je dat nooit wilde, maar...

zij Denk jij dat ik nog nooit met iemand gepraat heb?
Ik ben overal geweest de afgelopen jaren
Bij psychologen, orthopedagogen, psychotherapeuten
En het enige wat ze zeiden is: ja mevrouw, het is ook zwaar
Ja, het is ook veel
Ja, het is ook moeilijk
Ja, het wordt ook nooit meer hetzelfde

hij Wat had je dan verwacht?

zij Ik wil dat ik weer gelukkig ben
Is dat teveel gevraagd?

hij Nee, natuurlijk niet

zij Ik wil dat iemand me redt

hij Zo werkt het niet

zij Nee?

hij Nee

zij Jij hebt makkelijk praten
Jij bent gered

hij Hoezo?

zij Andere vrouw
Straks een ander kind

hij Zo ging het niet

zij Oh nee?

hij Wil je weten wat mij gered heeft?

zij Ja natuurlijk

hij Ik ben gaan zingen
Zij lacht.
Ik wist dat je ging lachen

zij Sorry, het is niet mijn bedoeling
Ze lacht weer. Oh sorry, echt
Als je maar niet gaat zeggen dat je in het kerkkoor zit

hij Het is een mannenkoor
Niet lachen

zij Nee, ik vind het mooi
Dat je bent gaan zingen
Echt
Ik vind het een mooi idee dat jij in een mannenkoor zingt
Een Frans mannenkoor

hij Ik was op een dag veel te vroeg
We repeteren op een school
In de gymzaal
Ik stond buiten op het plein te wachten totdat onze dirigent zou komen
Die heeft de sleutel
En terwijl ik buiten stond hoorde ik ineens iemand zingen
In de gymzaal
Met een hele lage stem
Zo een die door muren heen trilt
Hij zong iets Engels, wat vreemd is, want meestal zingen we Frans
Het was 'It must be so'
Van Bernstein
Ken je dat?

Ze schudt haar hoofd.
Ik kende het ook niet
Maar het was mooi
Het was zo ongelooflijk mooi
Die hele lage stem
Ik had het gevoel dat elke klank door mijn lichaam heen trilde
Alsof ik het zelf zong
Het voelde zoals je lichaam voelt als je zelf echt zingt
Zoiets
En opeens dacht ik: wat als alles precies zo blijft zoals het nu is?
Wat als dit het is?
En het was net of door die gedachte alles ontspande
Snap je wat ik bedoel?

zij Nee

hij Wat als we in ons leven niks verder komen dan vandaag, dan dit moment
Dat er niks beters, niks groters, niks mooiers komt
Dat dit het is

zij Dat lijkt me verschrikkelijk

hij Oh ja?

zij Ja

hij Echt?

zij Als dit het is?

hij Ja

zij Als er niks beters komt dan dit nu hier?
hij Niks beters, niks mooiers
zij Verschrikkelijk
hij Maar het zou je toch ook opluchten niet?
Dat je niks meer hoeft
Dat je niks meer hoeft te verwachten
zij Maar dat is toch absurd
hij Hoezo?
zij Gelukkig-zijn omdat er niets meer is
Omdat je niets meer hoeft te verwachten
hij Dat is toch rustgevend
zij Maar niet erg hoopvol
hij Wat heb jij liever?
Hoop of rust?
zij Dat is toch veel te simpel gezegd
hij Jij wil het liever moeilijker?
zij Jij stond op dat plein
hij Ja
zij En je hoorde die man zingen
hij Ja
zij En je dacht: wat als alles blijft zoals het nu is
hij Ja
zij En toen?
hij Het gaf me ontspanning
Of rust
En dan bedoel ik echt rust
Gewoon dat het goed was
Ik kan het heel moeilijk uitleggen
zij Misschien moet je dat lied eens zingen
hij Het gaat niet om dat lied
Het gaat om wat het met me deed, wat er bij mij gebeurde
zij Misschien dat ik het dan snap
Toch?
hij Het gaat erom dat ik in één klap alles anders kon zien
Alles anders kon ervaren
zij Ik geloof daar niet in
hij Dat is geen kwestie van geloven
zij Wat dan?
hij Het gebeurde
zij Zomaar ineens?
hij Ja
zij Door een man die zong: 'Let it be so'?
hij It must be so
zij It must be so
hij Ja
zij Ik haat dat
Die verhalen
hij Wat voor een verhalen?
zij Dit soort verhalen
Verhalen die sommige mensen zomaar overkomen
Die niet logisch zijn
Die je niet zelf kunt herhalen
Het maakt het allemaal zo...
Zo...
hij Zo wat?
zij Zo ongrijpbaar
Alsof je eerst het licht moet zien
Alleen vertelt niemand erbij hoe je dat voor elkaar krijgt
hij Het licht zien?
Denk jij dat ik het licht heb gezien?
zij Zo klinkt het
hij Het is meer het gevoel dat je een vogel bent die ontdekt dat-ie kan vliegen
zij Ik voel me meer een vogel die niet weet dat hij kan vliegen
En die dan het nest uit moet
hij Dat klinkt alsof je er geen enkel vertrouwen meer in hebt
zij Nee, ik heb geen enkel vertrouwen meer dat het nog ooit goed komt
Of dat ik ooit weer gelukkig zal zijn
Echt gelukkig, bedoel ik dan, zoals vroeger
hij Misschien moet je dat ook niet willen
zij Gelukkig zijn?
hij Als vroeger bedoel ik

Misschien moeten we ophouden te willen dat het ooit weer wordt zoals vroeger

Misschien hoeven we alleen maar te accepteren dat dit het is

En dat dit ook goed is

zij En dan blij zijn met het leven zeker

hij Ja

zij Was dat wat er gebeurde bij dat zingen?

Dat je blij was dat je leefde?

hij Ja, ik geloof het wel ja

zij Dat is mooi

Zing je vaak?

hij Elke week

Op dinsdagavond

zij In dat mannenkoor

hij Ja

En jij?

zij Zingen?

hij Ja

zij Nooit

Ja, op een verjaardag

Ze zingt snel 'Lang zal hij leven, lang zal hij leven, lang zal hij leven in de gloria'

Dat is een beetje mijn niveau

hij Jij zong voor Jacob

zij Toen hij een baby was ja

hij En in het ziekenhuis

zij Zong ik in het ziekenhuis?

hij Weet je dat niet meer?

zij Nee

hij Vlak voordat hij overleed

Ik had jou vast

En jij hem

Je zong heel zachtjes

Met je lippen tegen zijn voorhoofd gedrukt

Ik kon het niet eens verstaan

Weet je dat niet meer?

Zij schudt haar hoofd.

hij Ik heb me de afgelopen jaren zo vaak afgevraagd wat je toen zong

zij Weet je het zeker?

hij Heel zeker

Zij staat plotseling op.

hij Wat is er?

zij Ik wil hier weg

hij Nu?

zij Nu ja

hij Nu meteen?

zij Nu meteen ja

hij Komt het door wat ik net zei?

zij Nee

Ja

Ook

Ik weet niet

Het komt door alles

Zo

Vandaag

hij En dan?

zij Ik wil hier gewoon weg

Ik moet hier gewoon weg

hij Wil je ergens anders heen?

zij Ik wil naar huis

hij Wil je dat ik met je meega?

zij Nee

hij Wat dan?

zij Niks

Ik wil gewoon naar huis

Alleen

hij We kunnen toch niet zo uit elkaar gaan?

zij Het spijt me

Echt

Echt

Je moet me geloven

Het spijt me echt

hij Ik wil niet dat je zo weggaat

zij Het is oké

hij Het is helemaal niet oké
zij Voor nu wel
Voor mij wel
hij Kan ik iets voor je doen?
zij Nee
Ik zou niet weten
Niks waarschijnlijk
hij Kan ik helemaal niks voor je doen?
Nu
Op dit moment
zij Me vasthouden misschien
Hij loopt naar haar toe en houdt haar vast. Hij drukt zijn lippen tegen haar voorhoofd en zingt dan zachtjes 'It must be so'.
hij My world is lost now
And all I loved is dead
So let me trust now
In what my master said
There is a sweetness in every wow
It must be so
It must be so
...
Moet je lachen?
zij Het is mooi
Dat je dat zingt
hij Ik zing niet erg goed
En zeker niet zoals die man
zij Het is mooi
Echt
Ik vind het mooi
Dank je wel
hij Ik wil graag met je mee
Naar huis
Naar jouw huis bedoel ik
zij Dat wil ik niet
hij We kunnen toch niet zo uit elkaar gaan?
zij Misschien moeten we accepteren dat dit het is
Zoals je zegt
hij Ik vind het moeilijk om te gaan zo
zij Het is goed
Ik bedoel, het is niet goed, maar het is zoals het is inderdaad
Ik woon hier
Jij woont daar
Je hebt een nieuwe vrouw
Binnenkort word je vader
En ik hoop echt dat alles goed gaat voor je
hij En jij dan?
zij Ik word waarschijnlijk een oude vrijster met wratten op mijn kin en haren op mijn neus
Grapje
Grapje!
hij Misschien wil je een keer naar Normandië komen?
zij Nee
Ik zou het wel fijn vinden om af en toe wat van je te horen
hij Ik ook
zij Ga je voorzichtig naar huis rijden?
hij Ik ga eerst naar mijn moeder
zij Oké
hij Dus dit was het?
zij Ja, dit was het
hij Meer kunnen we er niet van maken?
zij Nee, meer kunnen we er niet van maken
Meer kan ik er niet van maken
hij Goed, dan ga ik Alewijnse maar bellen
Hij pakt zijn mobiele telefoon en een papiertje uit zijn jaszak.
zij Alewijnse?
hij Dat had ik beloofd
Dat ik hem zou bellen als we gaan
zij Ik zou het alweer vergeten zijn
Hij belt.
hij Meneer Alewijnse?
...
Ik had beloofd u nog even te bellen als we gaan vertrekken
...
Nee we gaan nu
...

Prima

Heel fijn dat we nog even konden blijven

...

Ja, u ook

...

Zal ik doen ja

Dag

Hij verbreekt de verbinding en stopt zijn telefoon weg.

hij Je moet de hartelijke groeten hebben van Alewijnse

zij Alweer?

Dat is al de derde keer vandaag

hij Sommige mensen zijn altijd vriendelijk

zij Sommige mensen wel ja

Ze gaan.